

Posuzování vlivů na životní prostředí

Martin Culek
Věra Velecká
Löw a spol. s.r.o.
Vranovská 102, Brno

Cíl přednášky:

- poznat vybrané typy posouzení - EIA, SEA
- seznámit se s legislativou, která je podmiňuje
- poznat jejich základní principy a fáze
- prohlídka materiálů
- diskuse

Typy posouzení:

- „naturové posudky“ – NATURA 2000 – dopady na PO a EVL
- biologické hodnocení – 114/92 Sb.
- IPPC (Integrated Pollution and Prevention Control) = Integrovaná prevence a omezování znečištění
- **procesy EIA a SEA (SEA = Strategic) – nyní důležité pro nás**

Společné principy:

- posouzení jsou **nástrojem ochrany ŽP** v mezinárodně uznávané praxi transparentního rozhodování v oblasti životního prostředí za účasti veřejnosti
- slouží k posuzování vlivů záměrů, koncepcí a zařízení na životní prostředí

Důvody a historie vzniku EIA, SEA ve světě

- USA - vyhrcoující se globální ekologická krize
- vznik 1969 – první komplexní zákonná norma NEPA na ochranu ŽP – EIA poprvé legislativně zakódována
- 1973-4 – začátek užívání v Kanadě, Austrálii a na Novém Zélandě
- během 70. let zavedeno v dalších průmyslových i rozvojových zemích
 - 1976 – Francie – formální požadavky hodnocení EIA
- 1985 v EU přijata směrnice, která stanovila minimální opatření pro členské země
- 1989 – EIA standardním požadavkem Světové banky pro financování investičních projektů
- 1992 - světová konference v Riu - podpořeno užívání procesu EIA

Důvody a historie vzniku EIA, SEA v ČR

Stav posuzování záměrů v 80. letech 20. stol. :

Meziresortní připomínkování záměrů a koncepcí (na celostát. úrovni ministerstvy, na krajské a okresní příslušnými úřady národních výborů).

- Fungovalo špatně. Důsledky: Mnoho staveb zbytečně poničilo ŽP, pronikavé zhoršování ŽP
- 1992 proto zavedena EIA v ČSFR, ale prosadit posuzování koncepcí (SEA) se již nepodařilo. Proto nadále mnoho resortních koncepcí (např. dopravy) zcela nekoncepčních, z hlediska ŽP problematických. Bohužel se z nich vychází dodnes.
- Pak ovšem příprava na vstup do EU – vládní garnitura musela SEA chtít nechtě akceptovat. Tedy v r. 2001 schválen zákon o SEA – viz dále.

EIA, SEA:

- EIA: 1992 první zákon o posuzování vlivů na ŽP č. 244/1992 Sb.
- novelizován jako **č.100/2001 Sb.**
- Mj.: implementace směrnice 2001/41/EHS o hodnocení účinků určitých plánů a programů na životní prostředí a Protokolu o strategickém posuzování životního prostředí = **zahrnuta SEA do zák. 100/2001 Sb.**
- 2004 - tzv. euronovela č. 93/2004 Sb.
- Novely z let 2006, 2007, 2008

EIA - principy

- postup dle zákona č.100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí
- EIA slouží k posuzování vlivů **záměrů** na ŽP
- = stavby, činnosti a technologie a jejich změny v rozadhu > 25 %, uvedené v příloze č. 1 zákona:
 - kategorie I – jsou posuzovány vždy (např. jader. elektrárny)
 - kategorie II – podléhají zjišťovacímu řízení (odlesnění větší než 5 ha)
 - (Kategorie III – bez EIA) – malé stavby bez většího vlivu na ŽP

Typy záměrů vyžadující vždy EIA

- Trvalé odlesnění nad 25 ha
- Odběr vody nad 100 mil. m³.rok⁻¹
- Nádrže - objem nad 10 mil. m³
- Terénní úpravy (vč. protieroz. opatř.) nad 50 ha
- Vyhlášení dobývacích prostorů a jejich změny
- Chov hosp. zvířat (např. nad 180 krav), kafilerie
- Tepelné elektrárny nad 200 MW
- Jaderné elektrárny
- atd

Typy záměrů vyžadující zjišťovací řízení (a pak eventuálně EIA)

- Odlesnění trvalé nebo dočasné 5 – 25 ha
- Změna využívání pozemků nad 10 ha
- Výrazné úpravy toků a hráze
- Intenzivní chov ryb nad 5 t
- Nádrž s hrází nad 10 m
- Novostavby a rekonstrukce silnic širších než 10 m
- Lanovky
- Hloubkové vrty
- Sportovní areály nad 1 ha
- Atd..., atd.....

Čeho všeho se má posouzení týkat – vlivy na:

- Obyvatelstvo
- Rostliny a živočichy
- Ekosystémy
- Půdu
- Horninové prostředí
- Vodu
- Ovzduší, klima
- Krajinu
- Přírodní zdroje
- Hmotný majetek
- Kulturní památky
- Vzájemné vazby mezi výše uvedenými složkami ŽP

K čemu je to dobré?

- EIA je obvykle prvním souborem jednání
- stanovují se zde základní parametry a omezující podmínky pro příslušnou aktivitu, **hodnotí se varianty řešení** (minimálně s 0 variantou), jejich **negativa a přínosy**

Součástí procesu EIA (SEA) může být biologické hodnocení či naturový posudek

Výsledkem je objektivizovaný odborný podklad

Účastníci procesu EIA

- Oznamovatel
- Zpracovatel oznámení
- Zpracovatel dokumentace
- Zpracovatel posudku
- Příslušný úřad
- Dotčené správní úřady
- Dotčené územní samosprávné celky (obce a kraje)
- veřejnost

EIA - fáze

- Investor podává **Oznámení** na KÚ - dle přílohy č.3 zákona 100/2001 Sb.
- u přeshraničních staveb agenda vždy vedena na MŽP => přeshraniční EIA řešené ve spolupráci daných států
- Eventuálně **Zjišťovací řízení** dle přílohy č.2
cíl: vše upřesnit a rozhodnout, zda záměr bude dále posuzován procesem EIA
- **Dokumentace** dle přílohy č.4
- **Posudek** dle přílohy č.5
- **Veřejné projednání**
- výsledek: **Závěrečné stanovisko** dle přílohy č.6
 - je doporučující, nelze se odvolat a nechat ho přezkoumat soudem (x správní řízení), platí 2 roky

Co následuje po EIA _1

- většinou (když stavba shldána přípustnou) následuje **územní řízení**
 - řeší otázku, zda bude stavba umístěna v daném území, stanovují se její parametry a technická řešení
- bez ukončené EIA nelze vést územní řízení
- výsledek: **územní rozhodnutí**

Co následuje po EIA _2

- **Většinou následuje stavební řízení**
 - zpřesňuje jednotlivé technické detaily, konkrétní technologie, podrobné členění stavby, její funkce, provoz atd.
 - předmětem řízení je též organizace výstavby, dopravní řešení apod.
 - výsledek: **Stavební povolení** (nebo ne). Pak se teprve může kopnout do země.

Ukázky z internetového portálu MŽP

- uvedeno, které EIA jsou v souč. aktuální – v jakém je záměr stádiu – zda zjišťovací řízení, nebo už zpracovává se dokumentace, nebo už posudek nebo veřejné projednání, nebo už je stanovisko, nebo už je řízení ukončeno – viz dále.

Záměry na území ČR

[Záměry na území ČR](#) | [Záměry mimo území ČR](#) | [Autorizované osoby](#) | [Legislativa](#) | [Pokyny a sdělení](#) ! | [XML](#) | [Přihlášení](#)

Vyhledat

Řadit podle:

Hledat i v archivu

Omezit stav na:

Počet na stránku: (Prohledává se kód záměru, název, zařazení a umístění)

Nalezeno záměrů: **767** - Stránka 1 / 52 - **1 2 3 4 5 6 7 8 9 10** další >>

ZLK152	Obchodní centrum Otrokovice <i>Příslušný úřad:</i> Krajský úřad Zlínského kraje <i>Stav:</i> Závěry zjišťovacího řízení	<i>Zařazení:</i> II/10.6	<i>Změněno:</i> 9.5.2006 (08:18)	XML
ZLK121	Destilace glycerolu - Glycona Otrokovice <i>Příslušný úřad:</i> Krajský úřad Zlínského kraje <i>Stav:</i> Posudek	<i>Zařazení:</i> II/7.3	<i>Změněno:</i> 9.5.2006 (08:16)	XML
LBK136	Čerpací stanice pohonných hmot Makro Liberec <i>Příslušný úřad:</i> Krajský úřad Libereckého kraje <i>Stav:</i> Nepodléhá dalšímu posuzování	<i>Zařazení:</i> II/10.4	<i>Změněno:</i> 9.5.2006 (07:56)	XML
MZP122	Cirkulační chladicí okruh EHO <i>Příslušný úřad:</i> Ministerstvo životního prostředí <i>Stav:</i> Závěry zjišťovacího řízení	<i>Zařazení:</i> I/3.1	<i>Změněno:</i> 5.5.2006 (14:59)	XML
HKK120	Rozšíření stávající těžebny nevýhradního ložiska šterkopísků v k.ú. Písek u Chlumce nad Cidlinou <i>Příslušný úřad:</i> Krajský úřad Královéhradeckého kraje <i>Stav:</i> Veřejné projednání	<i>Zařazení:</i> II/2.5	<i>Změněno:</i> 5.5.2006 (14:22)	XML
OV6035	Sedačková lanová dráha Dopplmayr ve stávajícím lyžařském areálu MARTA I. v Deštném v Orlických horách <i>Příslušný úřad:</i> MŽP OVSS VI <i>Stav:</i> Oznámení	<i>Zařazení:</i> II/10.10	<i>Změněno:</i> 5.5.2006 (14:10)	XML

SEA - principy

- nástroj k posuzování vlivů **konceptů** (politik, plánů a programů) na ŽP – viz dále
- posuzování podléhají jen koncepce uvedené v **§ 3 písm. b) a § 10a odst. 1)** zákona č.100/2001 Sb.
- procesně se EIA a SEA provádí dle zákona č.100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí
- SEA pro **územní plány** (ZÚR=VÚC kraje a koncept ÚP obce) se procesně provádějí **dle stavebního zákona** č.183/2006 Sb. a v rozsahu daném zákonem č.100/2001 Sb.

ZÚR = zásady územního rozvoje (kraje), nahradily podle nového stavebního zákona územní plány krajů (VÚC)

SEA - fáze

- proces podobný jako hodnocení záměrů EIA, ale má kratší průběh
 - tedy: oznámení, zjišťovací řízení, vyhodnocení SEA (v rozsahu přílohy č.9 zákona č.100/2001 Sb.), veřejné projednání
- výsledek:
 - stanovisko k návrhu koncepce**
 - je doporučující, nelze se odvolat a nechat ho přezkoumat soudem

Co je to „koncepce“?

(1)

- **ve smyslu zákona 100/2001 Sb.**

- rozvojové koncepce a programy schvalované ústředními orgány státní správy (vládou a ministerstvy) v oblasti:
 - energetiky, dopravy, zemědělství, nakládání s odpady, těžby a zpracování nerostů, rekreace a turistiky
- ZÚR (= zásady územního rozvoje = územní plány velkých územních celků, ty zpracovává kraj nebo vláda)
- Plány oblastí povodí, např. Povodí Dyje, Povodí Moravy

Co je to „koncepce“?

(2)

- **dále záměry financované EU**
 - Fond soudržnosti a Strukturální fondy
- a je-li to účelné také **koncepty územních plánů obcí** – které, rozhodne zjišťovací řízení kraje při zadání ÚP
- výsledek SEA územních plánů je tzv. **souborné stanovisko**

Informační systém SEA

Nabídka

[Posuzování koncepcí](#)
[Posuzování územních plánů](#)
[Posuzování ÚPD VÚC](#)
[Mezistátní posuzování](#)
[Autorizované osoby](#)

[Legislativa a výklady](#)
[Pokyny a sdělení !\[\]\(9dfdaff1d86ba3c1f8353b4d1b61b8c5_img.jpg\)](#)
[Přehled posuzovatelů koncepcí](#)

[Přihlášení do systému](#)

Posuzování koncepcí

Hledat: Počet na stránku: Řadit podle: Omezit na: Nalezeno 55 záznamů - Stránka 1/4 - [1](#) [2](#) [3](#) [4](#) [>>](#)**Regionální operační program NUTS II Severovýchod**Kód koncepce: **MZP027K**

Příslušný úřad: Ministerstvo životního prostředí

Stav: **3 - Podléhá dalšímu posuzování (5.5.2006 13:27:44)****Program rozvoje územního obvodu Moravskoslezského kraje pro období 2005 - 2008**Kód koncepce: **MZP022K**

Příslušný úřad: Ministerstvo životního prostředí

Stav: **6 - Stanovisko (4.5.2006 10:42:30)****Regionální operační program NUTS II Moravskoslezsko 2007 - 2013**Kód koncepce: **MZP029K**

Příslušný úřad: Ministerstvo životního prostředí

Stav: **1 - Oznámení (4.5.2006 10:21:12)****Strategie regionálního rozvoje ČR pro léta 2007-2013**Kód koncepce: **MZP007K**

Příslušný úřad: Ministerstvo životního prostředí

Stav: **6 - Stanovisko (3.5.2006 10:46:38)****Operační program Podnikání a inovace**Kód koncepce: **MZP028K**

Příslušný úřad: Ministerstvo životního prostředí

Stav: **3 - Podléhá dalšímu posuzování (2.5.2006 16:04:57)****Národní strategický plán pro rozvoj venkova České republiky na období 2007 - 2013**Kód koncepce: **MZP016K**

Příslušný úřad: Ministerstvo životního prostředí

Stav: **5 - Veřejné projednání (28.4.2006 17:03:16)**

Srovnání EIA a SEA

- **EIA** prováděna v pozdnějších fázích rozhodovacího procesu
 - vychází z **projektových** návrhů
 - identifikuje vlivy na ŽP
 - pracuje s navrženým počtem variant (včetně nulové)
 - omezeně vyhodnotitelné kumulativní vlivy
 - těžiště spočívá v minimalizaci negativních vlivů
- **SEA** prováděna v dřívějších fázích rozhodovacího procesu
 - aktivní přístup k **rozvojovým** návrhům
 - ŽP chápe jako složku **udržitelného rozvoje**
 - pracuje s širokým spektrem všech **potenciálních** variant
 - včas odhaluje kumulativní vlivy
 - důraz je kladem na cíle životního prostředí

- Potud nutno prostudovat, ale dále také doporučuji:

Natura 2000

- soustava chráněných území evropského významu vytvořená plochami 2 typů: evropsky významné lokality **EVL** a ptačí oblasti **PO**
- předmět ochrany: planě rostoucí rostliny, volně žijící živočichové a přírodní stanoviště
 - vzácné, citlivé či ohrožené jsou prioritní druhy
 - postup při vytváření soustavy Natura 2000 a její ochrana vyplývá z §45 zákona 114/1992 Sb.
 - mapovací jednotka ČR **biotop**, viz Chytrý, M. ed.(2001): Katalog biotopů České republiky

Poznámka:

Některé evropsky významné druhy a stanoviště jsou v ČR hojné a národní legislativou nejsou chráněné.

aplikace §45i zákona 114/1992 Sb.:

- od roku 2004 slouží k posuzování vlivů záměrů na soustavu Natura 2000
- posuzován je každý záměr, pokud **není vyloučen významný vliv**, stanovisko vydává příslušný OOP (KrÚ, správy NP, CHKO, újezdní úřady a MŽP na ostatních plochách určených k obraně státu)
 - nevztahuje se na plány péče o chráněná území, LHP a LHO
- procesně podle ZPV č.100/2001 Sb., i v případě záměrů dle EIA **podlimitních**

„naturový“ posudek v rozhodovacím procesu:

- samostatný posudek, součást oznámení, dokumentace nebo posudku (EIA/SEA) nebo v rámci územního řízení, stavebního, vodoprávního řízení atd.
- výsledek:
významný vliv nastane/nenastane

A co teď?

- je-li nalezen **negativní vliv** a neexistuje-li variantní řešení, lze záměr schválit z důvodu veřejného zájmu za současného uložení kompenzačních opatření
- jde-li o **negativní vliv na prioritní druhy či stanoviště**, lze záměr uskutečnit jen z důvodu veřejného zdraví, veřejné bezpečnosti nebo příznivých důsledků na ŽP a vydala-li své stanovisko Komise

biologické hodnocení:

- biologické hodnocení dle **§ 67** zákona 114/1992Sb.
 - biologické hodnocení může být součástí různých procesů (EIA, SEA, územní řízení, stavební, vodoprávní řízení)
- sledování obvykle po dobu 1 roku
- cíl: hodnocení s ohledem na biotickou složku s důrazem na výskyt zvláště chráněných druhů

IPPC - principy

- cíl: ochrana ŽP před průmyslovým a zemědělským znečištěním
- vztahuje se pouze na zařízení uvedené v **příloze č.1** zákona 76/2002 Sb. (uveden typ a kapacita výroby), povolení nutno získat do roku 2007
- **nahrazuje správní akty** dle zvláštních právních předpisů (o ovzduší, vodách, o odpadech)
- prostředek: využívání nejlepších dostupných technik **BAT**, plnění limitů přísnějších, než zákonné normy

IPPC - fáze

- **žádost**, vyjádření k žádosti včetně posudku OZO
- veřejné projednání
- **výsledek: integrované povolení**
 - přínos: nově umožňuje veřejnosti vstupovat do oblastí, které do platnosti zákona přístupny nebyly: nakládání a odpady, ochrana ovzduší, ochrana zdraví, lázeňství, vynětí pozemků ze ZPF a další

IPPC v rozhodovacím procesu:

- IPPC je obvykle součástí **stavebního řízení**
 - předchází mu obvykle EIA, rozhodnutí podle zákona o ochraně přírody a krajiny, územní řízení
- povolení IPPC se vztahuje k technologickým provozům
 - pro jeden velký podnik tak může být vydáno několik integrovaných povolení (chemický provoz, energetický...)
- integrované povolení vydávají **krajské úřady**
 - s výjimkou provozů s negativním vlivem přesahující státní hranice, pak jej vydává **MŽP**

Informační server provozovaný MPO ve spolupráci s MŽP, MZe, ČIŽP a ČZP

IPPIC

Integrovaná prevence a omezování znečištění

[Úvodní stránka](#) |
 [Aktuality](#) |
 [Základní informace](#) |
 [Proces výměny informací](#) |
 [Fórum](#) |
 [Kontakty](#) |
 [Archiv](#)

Proces výměny informací

- OZO
- Dokumenty BREF**
- Nezávazné výklady k BREF dokumentům
- Technické pracovní skupiny TPS
- Podniky
- Fórum pro výměnu informací

- [OZO](#)
- [Nejlepší dostupné techniky – dokumenty](#)
- [Nezávazné technické výklady k BREF dokumentům](#)
- [Technické pracovní skupiny TPS](#)
- [Podniky](#)
 - [Počet žádostí o povolení provozu a stav řešení](#)
 - [Seznam Provozovatelů a jejich integrované povolení](#)
 - [Kontrola plnění zákona č. 76/2002 Sb.](#)
- 4.6. [Fórum pro výměnu informací](#)

 [zvětšit](#)
 [vytisknout](#)

Přihlásit

Vyhledávání

HLEDEJ

[jejich aplikaci \(struktura dle jednotlivých BREF Dokumentů](#)

[Návrat nahoru](#)

IPPIC.cz / Proces výměny informací (Strana 1 z 1)